

БРОЈ 10 ЛЕПТА

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

ПЛОДОВИ ЈЕДИНСТВА

У току најјачих напада, у затишју које понапре личи на малаксалост, долази једна, колико интересантна толико и карактеристична, вест: састанак кајзеров са својим савезницима и свима владајућим немачким величанствима.

Било да се ова вест потврди или не, она је карактеристична, прво по томе, што је из немачких извора, а друго што пада у доба кад је очевидно, да је врло далеко од тога да би се тај састанак извео ради деобе плена. Он може да значи само признавање малаксалости, и покушај да се приbere последња колективна снага, или да се изврши редукција циљева од којих су они врло далеко.

Немачка метода: ломити комад по комад непријатељске снаге, нашла се сада пред немогућностом да се примени. Нема више комада, јавља се целина, као атрибут новог односа Савезничких снага. Целина и јединство, одавно жељено, почело је давати своје неминовне и снажне резултате. Признање немачке штампе »да се дањашње борбе развијају на једном малом делу западног фронта, који иде од Фландрије до Јадранског Мора«, довољно је, за овај мах, за све оне који су били у близи за успех наше, Савезничке, ствари.

Кад се зна да је »најдном малом делу« тога фронта сконцентри-

сано 2,500.000 људи и то, према досадашњим резултатима, самозато, да се пође напред око шесет километара у дубину и око осамдесет у ширину, и да се по том, после двомесечне акције, стане, онда се мора видети да то води неминовном сурвавању нападачевом. Цена која је плаћена за то про-дирање у истој је сразмери са успехом, у којој је и број бораца немачких са величином овог дела фронта. Сразмера је по наше Савезнике задовољавајућа, а резултати су, за овај мах, једино овакви и могући.

Спуштени тон немачке штампе, према вестима из Берна, јесте последица привиђења јединства Енглеске, Француске и Америке и њихове опште мобилизације која је на помољу. Као утешу за то немачка штампа тражи »стрпљење и истрајност«, наглашава могућност »дипломатске офанзиве«, и спроводи опет гласове о новој Папиној ноти о миру.

Да се немачка борбена снага приведе овом стању у коме је сада, и да се као резерва тој снази појављује: стрпљење, »дипломатска офанзива«, могућност нове Папине ноте, у првом реду утицало је изведену јединство снага наших Савезника. То јединство спроведено и даље са једном паметном економијом времена, љута и средстава одвеш-

ће нас, сигурно и заувек, нашој ослобођењу, увећаној Отаџбини, нашој Србији.

НОВИ НЕРЕДИ

Женева. — Из Трста: Извили су озбиљни нереди због оскудице у животним намирницама. Маса раздражених жена опљачкала много магацина. Трупе су морале употребити оружје да успоставе ред.

НЕМАЧКЕ БРИГЕ

Цирих. — Гледиште немачке у погледу аутономних аспирација аустријских народа се на резиме који износи »Теглише Рундшау«: »да би задовољила аустријске Словене Немачка би морала не само да напусти аустријске Немце, већ да и сана трпи и помаже распад Аустрије. Аутономија би била само једно прелазно стање и све више би онеспособила монархију да суверенски одлучује о својој егзистенцији. Аутономијом би се Аустрија одрекла дефинитивно сама себе а Немачка би се морала према томе управљати.« Како? Не каже, али можемо од прилике да предвидимо.

ЈЕДАН ПРОТЕСТ

Париз. — Група руске револуционарне социјалистичке партије у Женеви, објављује да сви преговори које партије воде са большевцима, могу само да продуже њихову узурпаторску власт и да доведу земљу до још јаче дезорганизације. У свима областима политике, и спољње и унутрашње, большевици су се толико компромитовали и за своје поступке изазва-

ли толико осуде и презирања, да је унапред осуђено на ијајећи неуспех све што они предузму. Само влада која би произашла из Уставотворне Скупштине била би у стању да изведе Русију из шкрипца у који су је бацили большевици и Немци, да поново образује војску, и да створи нову Русију уједињену на основи федерације, силну срећну. Једино такву владу могла би да призна истинска демократија.

Отпор, на који Немци наилазе у свом надирању у срце Русије, дају усамљене групе или отпорни инстинкт, и то и мимо воље большевика. Читави крајеви, као Кавказ, Дон, Урал, Сибир не признају њихову вољу. Они остају верни савезницима и једва чекају да се организује борба против Немаца и њихових большевичких лакеја. Као чланови руске револуционарне социјалистичке партије, која има апсолутну већину у Уставотворној Скупштини, изјављујемо да потпомагати большевике и подизати њихову издају на степен легалне владе значи нову и фаталну погрешку која ће најути и Русији и Савезницима.

„ИДЕАЛ СЛОБОДЕ“

Лондон. — Одељење за немачку пропаганду са седиштем у Берлину, издало је једну брошту под насловом: »Идеал Слободе« из пера либералног посланика Нанумана. Овај тврди, да је цивилизација могућа, само ако се уништи национална слобода ма-лих народа. »Историја доказује — каже он — да треба да постоје народи, који владају, и народи који су подјармљени. Немогуће је при-знати малим народима

већ осећао своје руке, тако су се задрвениле и онемоћале. Сестрине су ноге клецале.

— Пустите руке и оду-прите се на мене, прошаптао сам јој у само уво, ја могу још да се држим.

— А ја више не могу... И са ужасним очајањем у гласу додаде изненада: — ну, шта, умримо заједно...

Да није сестре, могао би сести на праг, но сада је било сасвим јасно, да ћемо бити спасени или неким чудом, или, што је вероватније, обое ћемо погибли. И брзо, као електрична струја, синула ми мисао о томе, да ће, ако се разбијемо, наша имена бити написана заједно, и, вероватно, биће људи, којима ће читава ова историја изгледати врло романтична.

Одједном за стаклом показала се кондуктерова гла-путници су нас окружили и распитивали, у чему је ствар. Она никоме није одговорала, погледала ме, ухватила за руку, бацила

право на независност. Идеал цивилизације за мале народе је тај, да њима не управљају људи њихове расе.«

НОВИ ТОН

Берн. — Немачки на-предњачки посланик Конрад Хаусман држаје ових дана један говор у Штутгарту, о којем немачки листови доносе садржај. Између осталога рекао је: »Треба да гледамо ствари у лице. Дуго времена још бићемо принуђени

утврди важни положај што са истока и запада доминира целом околином. Изгледа да су Немци мислили да су сигурни у Виљер Бретоне. Али их је чекало једно страшно изненађење.

Касно у ноћ, за време артиљеријског одмора, били су изненада нападнути са три стране. С десне и с леве провалише неки ба-таљони аустралијских стрелаца, док је у центру напредовало једнојако одељење енглеских трупа. Три колоне, кад су дошли у до-дир једна с другом, формирале су један покретни по-лукруг, који полазећи са западне стране од села и јурићи ка истоку потпуно је очистио Немце.

Непријатељ је био изненађен. Контранапад изведен у мраку сручио се на њих без претходне припреме. Браници су се очајно.

Крвава борба прса у прса наставила се целу ноћ. Енглези и Немци били су тако помешани, да је за време целе битке ћутала артиљерија с једне и друге стране. Морале се заузимати батерије и митраљези један по један између рушевина кућа и у по-

ФЕЉТОН

БОРИС ЛАЗАРЕВСКИ

У ПУТУ

— Зар збиља кондуктор неће доћи?

Ништа нисам одговорио. Било је јасно, да ћемо се кроз десет минута, а можда и раније, и ја и ова непозната мила девојка опути доле и у најмању руку ћемо се изразијати, јер је воз летео, као муња, вероватно да би надокнадио задоњење.

Чинило се, да има наде на скору станицу, но напред се видело само дрвеће.

Никада нисам био преступник а још мање сам могао уобразити себе у улози осуђеног на смртну казну. А сада сам све разумeo, сва ужас човека невино осуђеног на смрт, заједно са милим, прекрас-

ним бићем, које би требало само да живи и живи. И осетио сам, како је она, горда и неприступна, за мене и физички и психички сада ближа од свих рођених и ближа од свих же-на на свету. И ја њој...

Танки, раније ружичасти прстићи поплавели, и видeo сам, како се њене очи отварају и затварају као урађене птице, а њена гла-ва пада назад. Моје лице мора бити да је горело од ветра и узбуђења, и не гледајући на сва безизла-зан положај, осећао сам радост од тога, што је не-жна кожа њених јагодица стално додиривала моје образе. Сва је душа дисала слатким очајањем. Нисам

важећи осећао своје руке, тако су се задрвениле и онемоћале. Сестрине су ноге клецале.

— Пустите руке и оду-прите се на мене, прошаптао сам јој у само уво, ја могу још да се држим.

— А ја више не могу... И са ужасним очајањем у гласу додаде изненада: — ну, шта, умримо заједно...

Да није сестре, могао би сести на праг, но сада је било сасвим јасно, да ћемо бити спасени или неким чудом, или, што је вероватније, обое ћемо погибли. И брзо, као електрична струја, синула ми мисао о томе, да ће, ако се разбијемо, наша имена бити написана заједно, и, вероватно, биће људи, којима ће читава ова историја изгледати врло романтична.

Одједном за стаклом показала се кондуктерова гла-путници су нас окружили и распитивали, у чему је ствар. Она никоме није одговорала, погледала ме, ухватила за руку, бацила

ва и његово округло лице, као месец, изражавало је неизвесност. Тада сам понова почeo викати и нисам чуо свога гласа.

— Отвори, отвори, отвори!

Округла, глупа глава по-нова је ишчезла.

Уобразио сам, да је он појурио за кључем. И од сазнања, да је спасење близко, снага ми се повратила. Држао сам се само десном руком, а левом крепко обгрлио и привукао себи милу девојку, тако близку, још непознату, већ у по-лунесвесном стању.

Када се најзад врата отворила, бедна девојка готово је пала на кондуктера. Заједно смо је унели у вагон.

Путници су нас окружили и распитивали, у чему је ствар. Она никоме није одговорала, погледала ме, ухватила за руку, бацила

се на моју прљаву полу-шубу и заплакала.

Чудне мисли биле су у мојој глави.

Добро сам знао, да се јамачно никада нећемо ви-ше срести, да ће она оста-ти у малом граду, а ја ћу по-ћи даље. Знао сам да ми по годинама можебити кћи и вероватно ће љубити и бити љубљена не један пут. И заборавиће многе од оних, које би љубила, но мене — никада неће заборавити.

И био сам радостан, и хтео сам и сам да плачам.

Превео:
Р. М. Веснић.
Положај

НОВЕ КЊИГЕ

Ту скоро објављено је друго издање познате књи-ге Леона Абастад: La Perle de l' Egée: Salonique pendant la guerre mondiale, објављен један историски преглед свих по-јединости из овога рата који су се одиграли у опште-на Балкану и специјално у Солуну: објава рата Србији, државе Грчке, искрцавање Савезника у Солуну, Вени-целосов покрет, Солунски фронт, збацивање краља Константина.

НАРОД

БРОЈ 10 ЛЕПТА

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћу-ју се по погодби.

Редакција је у улици Колом-бо број 6.

друмама, у које су се увише случајева скривали Немци, вребајући кад Енглези пођу напред па да их нападну с леђа. Објављених 600 заробљеника ухваћено је већим делом у подрумима. По улицама је било мање Немаца који су се предали, други су били постепено опкољени и масакрирани. Неколико нових енглеских тенкова смрвиле су под својом тежином више митралеза, правећи пољ од Немаца. На крају битке бокови ових стражних машина били су ограњути у крај. Ово је била потпуна победа а за Немце страшан пораз, јер су њихови губитци запренашајући.

ЗАХАРИЈА ЗАХАРИЋ

ПРОТОЈЕРЕЈ КРЕМАНСКИ — (1832-1918)

25. фебруара, ове године, тихо и нечујно, испустио је своју племениту душу ретки свештеник Листогорски, стари и надалеко чувени против кремански, Захарија Захарич.

Његовом је смрћу отишао у гроб и последњим моликам наших стarih узор свештеника... Сваки, тек побусани, и светао гроб његов налази се међу узвишим борјем на средограђани Шаргана и Панчака... То ужичко, мистериозно борје, вечно ће својим зеленилом мамити уморно путничко око... У дубоком његовом хладу мирно ће пак почивати један од наших најуважнијих свештеника!...

Смрћу ове ретке старине, као да је сваљен некакав стародревни храст... Онолико, колико ми, можда, некемо ни живети, прота Зарија је само свештеникова! Скоро седамдесет година служио је он смрто у олтару Господњем, предњачећи околину својој у свима врлинама.

Прота Зарија је заиста био персонификација и чејлног српског свештеника, чији је прототип у историји нашој везан са именом Св. Саве.

Када са м га први пут у Кремнима посетио 1915. године, — он је већ био у осамдесет четвртогодине свога живота. С војом дужом и потпуно седам браћом и власима, — он је у мојији свести и нехотице, по асоцијацији идеја, изазвао слику старозаветног патријарха Авраама, какве и данас видамо на црквеним иконостасима!...

Покојник је рођен 1832. године у Кремнима. У његовој старој свештеничкој кући било је под једним истим кројом више од века стално по три свештеника... По свакетку старе богословије он је у седамнаестој години био већ хиротонисан за свештеника, као што је и Матија Ненадовић у тим истим годинама већ постао прота... Младајачке године нису ипак ни пањаше сметаде! Својим ретким понашањем стекао је убрзо велико узакење већ само у

Из РУСИЈЕ

Штокхолм. — Немци су заузели Севастопољ и цео Крим. Они намеравају, да ову провинцију уступе Турској као накнаду за увршење Бугарске анексијом Добруџе.

Немци су заузели тање и Таганрог и рудни базен Донеца.

Ова пространа окупација чисто немачка на великом делу Русије малим снагама створиће Немцима у скоро будућности великих тешкоћа, кад се узме у обзир обим, који узима покрет националног буђења у Русији.

што их је српски народ претрео — најзад синути премадеће и у његовом животу.... Причајући ми је причао, да ће настати «славно вријеме», када ће се народ, најзад, поново лати свога плуга и другог одмарати и уживати у задобијеној слободи...

На жалост, њему лично било суђено да дочека то «славно вријеме», али је у гроб ипак мирно легао са тим дубоким уверењем.

Светај му помен међу нама!

На Велики Петак 1918.

Солун.

ДР. РАД. КАЗИМИРОВИЋ.

СТРАХ ОД АМЕРИКЕ

Берн. — »Цајт« пише док ми позивамо под оружје пет класа потпуно исцрпљених глађу, Америка спрема енергично армију од 5.000.000 људи. Америка припрема и нова изненада. Ми желимо да се закључи мир пре него што нам Америка приреди изненада.

Дневне Вести

ОТПУТОВАЛА

Госпођица Харлеј, добровољна наша бодничарка — Кремна су се стицале наше највеће личности неба ли само ретку старију угледале и с њим се разговарале. Пок. митрополит Михаило био је не само школски друг но и најимитнији пријатељ...

ЦАРИНСКИ ПРИПРАВНИЦИ

Царинској Управи су потребни приправници за царинску службу.

За царинске притворнике примиће се они српски поданици који су свршили нашу Трговачку Академију, или Трговачку Школу у Ексу или разну овима, а у коју су ступили са најмање четири разреда гимназије или реалке.

Плати царинским притворницима одредиће се до 1000 динара годишње, а уз то док су ван наше Отаџбине још и по 4. франка на име дневнице као запосленима. Царинским притворницима који буду пунолетни, ставља се у изглед однак по нашем повратку у Србију и указно заједнице.

Примљени царински приправници ступиће у царин-

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

23 сата. — Обострана артиљеријска активност се верно и јужно од Авре без пешадијске акције.

СОЛУНСКИ ФРONT

Жива артиљеријска акција код Битоља, па Пирој, као и западно од Вардаре. Растроја су непријатељска одељења, која су покушала да се приближе српској линији на Доброту Пељу.

Западно од Дојранског Језера срећаја испад српских трупа. У борбама прет, у прса пољајени сумњици Бугари извршила су силна ру-

ски курс, који ће се уставити. Курс ће трајати четири месеца. По свршетку царинском курсу, царински приправници ће бити распоређени делом по француским царинарницама, а делом у Царинску Делегацију, ради практичног упознавања царинске службе. Тамо ће пробавити да могућности нашеј поштака, када ће бити расположени по царинарницима.

Кандидати за ову службу дужни су поднети своју писмену обавезу, да ће провести у царинској стручнији најмање три године по повратку у Србију; у противном да ће вратити све оне трошкове, које је држава за њих учишила у иностранству до нашег повратка.

Понуде слати Царинској Управи на Крфу непосредно, у Солуну преко Царинске Делегације, а ван Солуна преко Финансијских Делегација. Рок пријаве је до 1. јула о. г.

Женскиње за сада се неће примати у ову службу.

САОПШТЕЊА

У пошти бр. 64 у Бањици налазе се доле означена писма без довољне адресе. Моле се адресенти да јаве тачне адресе како би се могла писма одпратити: Милав Даџић, учитељ из Богатића, Петар Гаврила Марковића »Светски« писмо из Врања, Драги Јовановић, учитељ, писмо из Србије, Бодомир Рашић пешад. капет. писмо из Крагујевца, Живојин Р. Костић телеграф. одељ. писмо из Бизерте, Атанасије Михаиловић, одељ. писмо из Београда и Благоје Радуловић рез. пешад. мајор, писмо из Београда.

ЦАРИНСКИ ПРИПРАВНИЦИ

Царинској Управи су потребни приправници за царинску службу.

За царинске притворнике примиће се они српски поданици који су свршили нашу Трговачку Академију, или Трговачку Школу у Ексу или разну овима, а у коју су ступили са најмање четири разреда гимназије или реалке.

Плати царинским притворницима одредиће се до 1000 динара годишње, а уз то док су ван наше Отаџбине још и по 4. франка на име дневнице као запосленима. Царинским притворницима који буду пунолетни, ставља се у изглед однак по нашем повратку у Србију и указно заједнице.

Милош Ј. Никетић трговац, члан фирме Ђуре Гавrilovićа да се јави Стевану Билотићију тргов. Одос Евзонон 38 Солун.

Капетан прве класе, Петар В. Арачић има у нашој редакцији писмо из Париза.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Милован Јовић из Горње Врањске обвезник штаба бран. арт. бр. п. 315, моли Мила Тадића да јави суду општине Г. Врањанске-Шабац да је здраво са братом Алексом а тако исто и Драгутин Ристић, Душан Ранковић и Живојин В. Стојановић из Г. Врањске и моли Мила да што пре прибави извештаје од њихових фамилија.

Милијан Драгићевић из Јутица, срез посаво тамињавски Владимирици, обвезник штаба бран. арт. пук бр. 315 моли суд општине каменичке да га преко српског Црвеног Крста у Женеви извести за његовог оца Митра Драгићевића и осталу фамилију јер од оца ни до данас никаквог извештаја добио није.

Берн. — Листови из Кедина потврђују, да су аустроугарске трупе стигле у Зборску, где су пресекле жицу, ускочиле у непријатељски ров и даље гониле непријатеља до његове друге линије ровова, па пошто су извршиле добијени задатак бацивши велики број ручних бомби у непријатељски ров, наше су се трупе повукле под борбом у полазак ровова без губитака.

Берн. — »Цајт« пише, како су Немци узеши на себе улогу да умире народ у Украјини. То јест ови ће извршити војну скупацију Украјине.

Лондон. — Кореспондент »Дејли Кроника« телеграфише: Очекује се офанзива непријатељева на фронту од Ипра до Соме.

Берн. — Аустријски надвојвода Карло вериће се са ћерком бугарског краља Фердинанда, а бугарски престолонаследник Борис вериће се са принцем Габријелом ћерком аустријског надвојводе Фридриха.

Париз. — Хавас саопштава: Војни критичари сви предвиђају нову велику немачку офанзиву у најкраћем времену. »Пти Паризиен« каже да морал опада код немачких војника, што се види по великому броју дезертираја у очи последњих борби. »Еко де Парис« верује да ће нови напад бити на вези енглеско-бугарских трупа.

Берн. — Француска и енглеска артиљерија непрекидно се појачава на фландриском фронту и концепцији се многобројне батерије свих калибара.

Париз. — Примећено је ново концепција извештаја немачких трупа.

Берн. — Стандард за горење има на продају Српска Бакалница ул. Ники бр. 21.

Српски Магацин — Душана Стојановића, улица Нахајија Лимон бр. 36, поштавши од хотел »Париз« ка покривеној паркију, прва улица десно у непосредној близини Бурмадија цамије. Има је стварништу разне сорте гарантованог природног вина у бурадима и фитишима, које нарочито препоручује српским мецажама. Магацин је обилно снабдевен конјаком, ликерима, ракијом и осталом робом. Продаја на велико и на мало.

Цене умерене. 11-30

Штампарија Адигуарик.

Чака напад је одбијен. У току једне успешне локалне операције, француске су трупе за добиле заробљеника јужно од Ла Клит.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Лондон. — Кореспондент »Рајтерове Агенције« с енглеског фронта јавља да Немци гомилају трупе на фронту Бајел — Нев Еглиз и у околини Дернакура. Очекује се поновна офанзива непријатељева.

Париз. — Немачки топ који је токао Париз не јавља се већ неколико дана, што сведочи о одличном дејству наше артиљерије против овог топа.

Берн. — Под канцелар немачки демантује да је Немачка предложила нове услове за мир.

Берн. — Немачки министар финансија Штајн изјавио је у Рајхстагу, да је опасност рада врло озбиљна, јер је Споразум економскија од њаче јачају је од ње.

Берн. — Листови из Кедина потврђују, да су аустроугарске трупе пресекле жицу, ускочиле у непријатељски ров и даље гониле непријатеља до његове друге линије ровова, па пошто су извршиле добијени задатак бацивши велики број ручних бомби у непријатељски ров, наше су се трупе повукле под борбом у полазак ровова без губитака.

Берн. — Аустријски надвојвода Карло вериће се са ћерком бугарског краља Фердинанда, а бугарски престолонаследник Борис вериће се са принцем Габријелом ћерком аустријског надвојводе Фридриха.

Речници Стевовића у књижари М. Ристивојевића. Могу се добити речници Стевовића српско-француски и француско-српски, комад 6,50 драх. — Књижари моли попутоване муштарије са фронта да поруџбину врши преко кури